

CEVİRİ

SOSYOLOGLAR İÇİN ETİK ZORUNLULUKLAR

ÇEVİRENİN NOTU

*Çev. Dr. Nuran EROL

Bilgilenmenin ve bilgilendirmenin formel olarak yapılmasını yansıtan kurumsallaşma ve beraberinde ortaya çıkan okullaşma gibi oluşumlar, bilgi ve bilgilenme süreçlerini biçimlendiren özellikler taşımaktadır. Sosyal bilimlerin disiplinleşmesi de, kurumsallaşmanın etkisiyle, bu disiplinler içinde yer alan çeşitli bilim dallarında bilimsel bilginin sözcülüğünü yapacak olan araştırmacıların eğitilmesi sorununu belirginleştirmiştir. Bilim dalları ayrıştıkça ve kurumsallaştıkça, bilim adamı ve araştırmacı yetiştirme pratikleri buna göre daha rafine hale gelmiş, modern eğitim ve araştırma kurumlarının toplumsal gereksinmelerin vurguladığı uzman bireylerin eğitiminde oynadığı rol daha da artmıştır. Evrensel bilginin üretildiği kurumlar olan üniversitelerin hem uzman bilginin üretilmesinde hem de bu bilgiyi üretenlerin akademik ve kültürel sosyalizasyonlarında oynadığı rol, söz konusu disiplinleşme süreçlerinin bir çıktısı olarak görünmektedir.

Bu bağlamda, Sosyoloji ve diğer sosyal bilim dalları varolan disiplinleşme tarihi içinde uzman bilginin yeniden üretilmesinde temel akademik birimler olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyolojinin ilk ortaya çıktığı yıllarda hem bir disiplin tipinin belirmesi hem de bir bilgi formunun formüle edilmesi göze çarpmaktadır. Sosyologların bilgilenme ve bilgilendirme rollerini yerine getirmede varolan kurumsallaşma pratiklerinin empoze ettiği belirli rutin ve ritüellerden oluşan bir dünya içine girmeleri önemli bir paradoksun ortaya çıkmasına neden olmuştur¹. Söz konusu paradoks ise, bir yandan akademisyenlerin varolan resmi pratiklerin zorladığı “açık ve gizil” bir biçimde ifade edilen birtakım olmazsa olmaz normların dışına çıkamamaları, diğer yandan da bu durumun zorladığı toplumsal hayat ile ilgili çözümlenme ve değerlendirmeler yapmayı engelleyen, çalışmaların kalitesini azaltan bazı sonuçların ortaya çıkmasıdır. Farklı

* Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Yard. Doç.

¹ Bu konuda daha ayrıntılı bilgi ve örnekler için bkz. *Passionate Sociology*, A. Game & A. Metcalfe, Sage, Londra, 1996.

toplumlarda farklı kurumsal ve akademik mekanizmalar uygulanmakta olsa da, sosyal bilimcilerin hemen hepsi varolan kurumsal zorunluluklar ile üretilen bilgi arasındaki refleksif ilişkiden nasiplerini almakta ve sonuç olarak zaman zaman kendilerini bazı “ahlak-sız” veya “istenmeyen” durumların içinde bulabilmektedirler. Yukarıda vurgulanan gizil kurumsal normlardan haberdar olmak, yapılan profesyonel etik kurallara göre davranmak, kurumlardaki sosyal ilişkiler ile meslek arasındaki ilişkiyi farketmek gibi gereklilikler, aynı zamanda akademisyen kimliğinin oluşumunda ve profesyonel sorumlulukların yerine getirilmesinde kaçınılmaz bir öneme sahiptir. Sorun, sadece akademisyenlerin bireysel sorumlulukları ile ilgili olmayıp, aynı zamanda toplumsal olarak belirlenen genel gelişmişlik düzeyini doğrudan etkileyen bir “bilgi üretimi” sorunu olarak görünmektedir.

Buna göre, aşağıdaki makale sadece sosyologları değil tüm sosyal bilimcileri ilgilendiren birtakım sorunlar ve sorumluluklar ile ilgili olup, gündelik yaşamda akademik rollerimizin yerine getirilmesinde son derece merkezi bir öneme sahip olan “etik kurallar” hakkında belirli noktalara dikkat çekmektedir. Her ne kadar ABD yüksek öğretim kurumlarında çalışan akademisyenleri göz önünde tutarak kaleme alınmış olsa da, makalede liste halinde formüle edilen etik sorumlulukların birçoğunun evrensel öneme sahip olduğu açıktır. Akademik sosyalizasyon ile ilgili olarak belirli önerilerde bulunan yazar, bilgilenme ve bilgilendirme sürecinde karşılaşılacak olası zorluklar hakkında pratik önerilerde bulunmakta ve sosyolog olmaya hazırlananlar ve akademisyenlere hem entellektüel hem de akademik düzlemlerde oldukça zihin açıcı olabilecek anahtarlar sunmaktadır.

Faydalı olması dileğiyle,

SOSYOLOGLAR İÇİN ETİK ZORUNLULUKLAR²

Gary Marx

Bu makale ilk olarak bir kitap eleştirisi olarak yazılmaya başlandı. Konuyla ilgili ve disiplinin daha profesyonel ve kişisel yönleri hakkında bazı önemli noktalara değinen bir dizi kitabı gözden geçirdikten ve dikkatli bir okuma yaptıktan sonra kendi gözlemlerimi ifade etmeye çalışmışım. Fakat kitaplar uzun ve zaman kısa olduğu için bunu yapmadım³. Yapmış olsaydım, aşağıdaki deneme daha iyi olabilirdi⁴.

Genellikle sosyologlar olarak yaptığımız işi biçimlendiren kariyerler ve hayatlar ne yazdıklarımızda ne de sınıfta ele alınmaktadır. Bu konulardan bahsedildiğinde ise, Sosyolojik hayatların Sosyolojik yalanlarla iç içe geçtiğini hatırlamalıyız; ve belki de Freud'un da vurguladığı gibi biyografiler "yalan, gizlilik veya saçmalık"tan başka birşeye yaramayabilir (Bettelheim, 1990). Fakat bu gibi bir karışıklık bir tarafa konduğunda, aslında akademik olarak kurduğumuz birçok iletişim kuru bir biçimde bir tür fikirler rapor etme etkinliğine karşılık gelmektedir. Bizler, profesyonel olarak bir kitabın veya dergi makalesinin formel sayfalarına birinin ismi yansıdığı anda kişisel olandan şüphe etmeye bayılırız.

² Bu makale "Of Methods and Manners for Aspiring Sociologists: 37 Moral Imperatives" başlığı ile *The American Sociologists* adlı derginin Şubat-Mart 1997 sayısında yayımlanmıştır.

³ Bu durum başka bir zorunluluğu da beraberinde getirir: mütevazı olun ve yaşlarınızın çabalarını takdir edin. Eleştiri yaparken de saygıyı elden bırakmamak önemlidir. Karşılıklılık, dünyanın kompleks hali ve kariyer başarısı doğal olarak ritüel bir uyma davranışı gerektirir. Hoş ve ince olmak (veya kaba olmamak), profesyonel başarının en önemli koşuludur.

Bununla beraber dürüstlük de çok önemlidir. Bazılarının öğretim üyeleri ile öğrenciler arasındaki anlamlı değerlendirmeler arasında birtakım ayrımlar yapmasını engelleyen ideolojilere sahip olan kişiler gördüğümde şaşkınlığımı gizleyemiyorum; benzer şekilde insanları incitmek korkusuyla veya karşı saldırı olasılığı nedeniyle eleştirel fikirlerin açık seçik ifade edilmediğini gördüğümde de aynı hezimetini yaşıyorum. Eleştiri yapmak delilik değildir. Ne var ki eleştirel fikirler bazen takdir de alabilir, çünkü eleştiri yapmak aynı zamanda karşınızdakinin düşüncelerini ciddiye almak anlamına gelir.

Bu bağlamda, aşağıdaki makalenin bağlamı daha çok netlik kazanmıştır. Soru: "Bir Sosyoloji bölümünü değiştirmek için kaç tane bölüm başkanının koltuğundan edilmesi gereklidir?" Cevap: "Sadece bir kişi, fakat bölüm gerçekten de değişmeyi istemelidir. Bu makale, yakın geçmişte değişmek istediği halde bir türlü bunu başaramayan bir Sosyoloji bölümünün deneyimleri dolayısıyla ortaya çıkmıştır. Her ne kadar formel ve yapısal birtakım değişimler yapabildiysek de, kültürü değiştirmek çok daha zordu. İşte bu makalede ileri sürdüğüm fikirler bir bölümde görmek istediğim kültürel iklimi yansıtmaktadır.

⁴ Yazarın atıfta bulunduğu çalışmalar şunlardır: Althusser, 1993; Becker, 1986; Bendix, 1985; Bettelheim, 1990; Berger, 1990; Fine, 1995; Goetting ve Fenstermaker 1995; Halliday and Janowitz, 1992; Hammond, 1967; Homans, 1984; Horowitz, 1969; Jacoby, 1987; Killian, 1994; Lemert, 1995; Lowenthal, 1987; Mills 1959; Page, 1985; Reinhartz, 1991; Riley, 1988; Sorokin, 1963; Vaughn, Sjoberg ve Reynolds, 1993.

Kuşkusuz bu durumun sayısız nedenleri vardır. Fakat yüksek lisans ve doktora öğrencilerini yetiştirmemizde ve bu işe yeni başlayanlara model olmada onlara informel olarak aktardığımız bilgelik ve zihin açıcı noktaları netleştirme konusunda daha çok kafa yormamız gerekiyor. Genelde mesleğimiz hakkında öğrencilerimize sunulan imajı katı, formel ve hatta skolastik buluyorum. Bu imaj onları girmekte oldukları dünyalara iyi bir şekilde hazırlamıyor. Bir insan bisiklet sürmesini bilmeden bisikletlerin tarihi ve kuramı, ünlü bisikletçiler hakkında birçok bilgiye sahip olabilir. Yeni yetişmekte olan sosyologlar için de aynı durum geçerlidir. 1950'lerde ünlü olan bir şarkının hatırlattığı gibi, "ticaretin inceliklerini bilmek gerek..."

Her ne kadar öğrencilere kendi cevaplarını kendileri bulmalarını söylesek de, öğretmenler ve akıl hocaları olan bizler için kendi disiplinimizin daha kişisel ve profesyonel yönlerini ele almamız gerekir. Neden ve nasıl bu işi yaptığımızı ve hayatımıza neyi anlam verdiğini daha iyi ifade edebilmek için, kendimizi daha kapsamlı bir bağlam içine yerleştirebilmek için bizim dışımızda olan daha büyük resmi görebilmeliyiz. Biraz beklentilere dayanan bir sosyalizasyon birçok kişinin orta yaş bunalımına girmesini önleyebilir. Bu amaçla, aşağıda görülen 37 etik kuralı sunuyorum. Burada kullanılan ton daha çok stilistik ve nüktelidir². Bu makalede ampirik ve moral evrensel kurallara çok az gönderme yapıyorum. Bu yazıda öne sürülen kuralların çoğu benim için işe yaradı ve bunların doğruluğuna yürekten inanıyorum. Bu kuralların tümünün "bence..." kelimesi ile başladığı unutulmamalı.

İÇERİK

Eleştirel düşünce, değerlendirme ve gözlem alışkanlığımı geliştirin.

- Açık ve net bir biçimde, mantıkla ve enerjiyle yazın.
- Her yere, her zaman, her şeyin üzerine yazın.
- Yeni bir sav üretin.
- Kitapları okumaktan çok yazın.
- Kısa yollar keşfedin.
- Etkili bir hatip olmayı öğrenin.
- Her şeyi toplama hastalığına kapılmayın.
- Farklılaştırın ve genelleştirin.
- Aşırı genelleme yapan sosyologlara karşı dikkatli olun.

² Bu durum diğer makalelerimde kullandığım tarzdan farklılaşmaktadır (1990, 1995); burada özellikle farklı anlama biçimleri, farklı teknikler, uzmanlaşmalar ve genellemeler, bilgi ve eylem isteği, popüler ve akademik izleyicilere hitap etme arzusu, tek veya çok disiplinli veya disiplinler arası yaklaşımlar arasında süregelen gerilimler arasında gidip gelmelerden bahsedilmektedir.

Sosyologlar İçin Etik Zorunluluklar

- Herşeyi olgulara dayandıranlardan uzak durun.
- Kuram ve metod üzerine doktrinle ilgili tartışmalarda katı bir biçimde taraf tutmaktan kaynaklanan sorunlardan kaçının.
- Yeni gelişmeleri izleyin. Bir alanda uzun süre uzman olarak kalmayın.
- Problemlere, disiplinler arası bir tutuma ve disiplininin kendisine odaklaşın.
- Toplumunu anlamada bilimsel yaklaşımların tercih edilmesini ve bu yaklaşımları kullanmayı reddeden sosyologlara dikkat edin.
- Bilimsel ve hümanistik bir girişim olarak Sosyolojinin kendine özgü konumunun değerini bilin ve bunu geliştirin.
- Soruların ne olduğunu bilin.
- Cesur olun. Riskler alın.
- Marjinalliği geliştirin.
- Kısa ve uzun vadeli planlara ve amaçlara sahip olun.
- Hayat ve Sosyoloji, bitmemiş birtakım işler ve süreçler hakkındadır.
- Gerçek ve sanal cemaatler yaratın.
- Aktif olarak akıl hocaları ve rol modelleri, aynı zamanda anti-rol modelleri arayın.
- Kendinizden daha bilgili, zeki ve/veya başarılı olan insanları arayın.
- “Zafer ve Felaketi yaşayın ve bunların her ikisini de eşit kabul etmeyi” öğrenin.
- Bencil olmayın! Zamanınızı ve düşüncelerinizi diğerleriyle paylaşın.
- Bir akademisyen olmaktan onur duyun.
- Gördüğünüz şeyleri olduğu gibi anlatın. Hakikati söyleyin.
- Bilgi Sosyolojisine inanın ve bunu sorumlu bir şekilde kullanın.
- Aktörün bakış açısı ile gözlemcinin bakış açısı arasında gidip gelmeyi öğrenin.
- Bir bilge (bilim adamı) ve köktenci arasındaki farkı bilin.
- İncelemek için bir gruba ait olmak gerekmediği ve ait oldukları grubu incelemek gibi özel bir sorumluluğa sahip olmak gerektiği hakkındaki düşüncelyi göz ardı edin.
- Düşünce polisine katılmayın ve ırkçılık, cinsiyetçilik, sınıfçılık, yabancı düşmanlığı veya yaşlılar ayrımcılığı ile ilgili verileri toplamak için zaman ayırın.
- Bir bilimci, değerlerden arınmış bir biçimde çalışan bir sosyolog veya politik bir aktör olduğunuz zaman bu rollerinizin farkında olun.
- Eğlenin! Yaptığımız şeyden zevk alın!
- Hayata karşı derin bir mizah duygusuna sahip olun!

- İnancınızı kaybetmeyin!... Hem fikirlerin hem de ilkelerin önemli olduğunu bilin ve bireyin bir fark yaratabileceğini hatırlayın. Bilginin mümkün olduğunu, insanlar ve sosyal koşullar hakkında bilimsel ve ampirik bilginin bu koşulların iyileştirmeye yarayacağını bilin.

BAZIMORAL KURALLAR

(1) Eleştirel düşünce, değerlendirme ve gözlem alışkanlığı edinin. Bir fikir sahibi olun; onayladığınız ve onaylamadığınız fikirleri keşfedin; desteklediğiniz tutumları savunacak durumda olun. Değerlendirmeler yaparken kullandığımız ölçütler hakkında hazırlıklı olun ve uygun olduğunda önceliklerinizi sıraya koyun. Tutkulu olun! Sosyal gözlem, fikirler ve iletişim hayat damarlarımızdır. Walker Evans (1982) doğru söylüyordu: “Bakın. Kendi gözünüzü eğitmenin en iyi yoludur. Dikkatle bakın, merak edin, dinleyin... Bir şeyi bilme isteği ile dolun. Burada uzun süre kalmayacaksınız.” Fakat sadece bununla yetinmeyin. Kendi gözlemlerinizi modeller ve teorilere dönüştürecek şekilde düzenleyin; unutmayın ki bu modeller ve teoriler sizin veya başkaları tarafından sistematik olarak değerlendirilebilir.

(2) Açık seçik ifadelerle, mantıkla ve enerjiyle yazın. Her ne kadar Nobel Edebiyat ödülü ufukta görünmese de, yaşıtılarınızın takdirini alabilirsiniz. Yazdığımızdan gurur duyun. İletişimin hem bir biçimi hem de içeriği vardır. Edebiyat ve şiirle ilgilenin. Metaforların gücünü takdir edin. Dilin estetik ve zevkli niteliklerini keşfedin. Kelimeleri hem araç hem de amaç olarak kullanın. Şiirsiz sosyal değişmenin başı ciddi biçimde beladadır. Tarihçilerin genellikle bizden iyi yazmaları tesadüfi değildir. Yazma yeteneği öğrenilebilir.⁶ Sürekli olarak kendinizi tahsis edin. Yazdığımız şeyi yüksek sesle okuyun ve etrafınızdakilerden okumalarını isteyin. Yazılı hale gelinceye kadar üzerinde çalıştığımız işi gelişme süreci içinde değerlendirin.

(3) Her yere, her şeyin üzerine her zaman yazın; postanede, trafikte beklerken, televizyon izlerken, (özellikle toplantılara katılırken) yazın. Sabahın erken saatlerinde veya gecenin ilerleyen saatlerinde yazmaya çalışın. Uyuyamadığınızda veya çok erken kalktığınızda yazın. Sabahın üçünde bir fikir aklınıza geldiğinde kalkıp yazın, yoksa o fikir kaybolabilir. Edebi olarak yazamadığınızda, bulaşık yıkarken, yolda yürürken, spor yaparken, düşünceleri bir araya getirin. Her şeyin, peçetelerin, zarfların, kredi kartı kağıtlarının üzerine yazın. Eğer etrafınızda bunlar da yoksa elinizin içine veya kolunuza yazın.

⁶ Belirtmeliyim ki, UCLA (Los Angeles Kaliforniya Üniversitesi) yazı sınavını geçememişim. Hala bazen bir cümledeki gramer yapısı hakkında sorunlarla karşılaştığım oluyor.

Not alın ve bir defter veya günlük tutun. Sosyal manzarayı izleyen biri olarak bunu yapmamak bir kayıptır; tıpkı bir çışmeyi boşa akarken bırakmak gibidir. Günlük deneyimlerimiz ve düşüncelerimiz bizim sermayemizdir.⁷

Bu, Erving Goffman'ın "küçük şeylerin sosyologları" olarak nitelendirdiği kimseler için geçerlidir. Deneyimlerimizin akışını küçük edebi şişelerde saklamalıyız. Hiçbirşey yapmadan bunu heba etmeyin. Deneyimlerimizi önce üzerinde düşünerek, daha sonra kayda geçirerek tüketin. Kelimelerin dünyayı görmek istediğimiz gibi görebilme gücünü yaratabildiği mükemmel olmayan evrende yazmanın gücünü takdir edin. Kalemınızı yanınıza almadan evden ayrılmayın.

Hemingway'in "Kazanan Hiçbirşey Almaz" adlı öyküsünde geçen bir karakterin belgeliğini keşfedin: "Eğer yazsaydı, kurtulurdu. Birçok şeyi yazarak kurtulmuş olurdu." Mükemmel olmayan bir evrende kelimelerin dünyayı görmek istediğimiz gibi yaradığını ve yazmanın rahatlatıcı işlevlerini takdir etmeyi öğrenin.

Kendinize yazmak için rahatsız edilmeyeceğiniz zaman blokları bulun. Bunun için bir çalışma ritmi geliştirin ve bir saat burda yarım saat orda çalışma alışkanlığının maliyetlerinden kaçının. Üreticiliğinizin harcadığınız zamanla doğru orantılı olarak artacağını keşfedeceksiniz. Kısa zaman aralıklarından çok zaman blokları ile çalışmayı tercih ederim. Çalan telefonları, faks makinalarını duymamayı öğrenin; elektronik posta hesabınızı haftada bir kez kontrol edin. Bazan bir hafta hiç gazete okumadan geçirin. Gerçekten bir başka konferansa daha gitme ihtiyacınız olup olmadığını düşünün.

Yazmaya bağımlı hale gelin. Yazmak, uyumak veya yemek yemek kadar doğal hale gelmelidir. Yaşam pratikleri içinde yazmak doğal bir etkinlik olmalıdır. Eğer bir haftayı yazmadan geçirirseniz kendinizi suçlu hissetmelisiniz. Bir noktaya kadar, yazmak bir tür egzersiz gibidir: Ne kadar çok yaparsanız o kadar iyileşirsiniz, en azından daha az acı duyarsınız. Bu, biraz mekanik veya artistik olmayan birşey gibi görünebilir. Kuşkusuz aramızda bu tavsiyelerin geçerli olmayacağı bazı manik-yaratıcı dehal var.

Aynı zamanda yazacağınız herşeyin hemen yayınlanması gerektiğine dair kariyere yönelik baskıları göz ardı edin. Eğer yazmayı kendiniz için bir dünyayı anlamlandırma yolu olarak görürseniz, o zaman yazma eylemi de kendi gerekçelendirmesini bulmuş demektir. Eğer fikirleri bir zanaatkar gibi işleme ve

⁷ Konferanslara katılma konusunda söylenecek çok şey var. Bazen oldukça seçici olmanız gerekebilir. Yakın geçmişte düzenlenen böyle bir sosyal toplantıda uzak yerlerden gelmiş olan bazı meslekdaşlarımızın aşırı yorgunluklarını, sunuşları için ne kadar hazırlıksız olduklarına dair özür dilemek zorunda kaldıklarını farketmeden edemedim. Konferans katılımlarında yaşam döngüsü ögesi oldukça önemlidir: Daha işin başlarındaiken amacınız sosyalizasyon olabilir, veya bir turist gibi konferanslara da gidebilirsiniz, ne de olsa yol masraflarını başkaları ödemektedir. Fakat kariyerinizin ilerleyen yıllarında artık amacınız daha profesyonel olanaklar yakalamak haline gelmiştir. Kariyerlerinin ortalarına gelenler için görünebilirlik önemli bir rol oynarken daha ileri yaşlarda ise nostalji ve onurlandırılmak gibi duygular geçerli olabilir.

Entellektüel ve estetik olarak hoş olacak şekilde diğerlerini bilgilendirme yeteneğinizle onur duyar ve bir geri-bildirim talep ederseniz, yayınlanmış materyalin akışı üzerinde doğal bir fren oluşacaktır.

(4) Her zaman yeni bir savınızı olsun! Yazmak, okuyucuyu bir yerlere alıp götürmeli ve izleyicinize yeni bir şey sunmalıdır. Öğrencilerin ve hatta birçok öğretim üyesinin yazdıklarındaki temel problem “ne olmuş?” (so what?) testinden sınıfta kalmalarıdır. Bir kitap bölümünde veya bir makalede temel savınızı bir paragrafta özetleyebilmeli ve yazdığınızın orjinal olarak okuyucu için ne sunduğunu gösterebilmelisiniz. Eğer bunu yapamazsanız, ortaya koyduğunuz eser belki de çok düz veya kurudur; yayınlanmaya hazır değildir; veya meslekdaşlarınızın dünyayı başka türlü algılamalarını sağlayacak olan eleştirel bir özü yoktur; sadece bir literatür taramasından ibarettir. Bu durumla karşılaşmamak için, (ampirik olarak veya mantıksal olarak) yanıtlamaya çalışacağınız bir soru sormalı veya bir modeli eleştirmek için çeşitli yollar göstermeye yarayacak yöntemler önermelisiniz.

Çok sık aynı şeyleri tekrar etmemeye çalışın. Akademik çalışmanın en çok eleştirildiği noktalar “bu çalışmada yeni birşey yok” sloganıdır. Öte yandan “bu çok yeni ve orjinal” saptaması da sık kullanılır. Her ikisinin karışımını doğru oranda yapın. Eğer birisi “bu çok orjinal ve iyi bir makale” saptaması yaptığında “iyi olan parçaları orjinal değil ve orjinal olan parçaları iyi değil” denemeyeceğini gösterin.

(5) Kitap okumayın, kitaplar yazın! Bu tavsiye bana kariyerimin ilk başlarında tecrübeli bir profesör tarafından verilmişti. Bir bakıma beni büyük projeler için cesaretlendirmek ve yazılı materyalin kafamı karıştırmaması için söylenmiş birşeydi. Bu tavsiyeyi yapan kendi elit kurumunun dışına adım atmamış bu kişinin ayrıcalıklı konumu ve kendini beğenmişliği bir tarafa, sanırım söylediklerinde doğruluk payı vardı.

Kariyerinizin başlarında araştırmanın tüketicisi mi yoksa üreticisi mi olacağınıza karar verin; siz bu kararı vermezseniz olaylar zaten sizi bu kararı vermeye zorlayacaktır. Kuşkusuz araştırmanın tüketicisi olmanın vereceği haz için söylenecek çok şey vardır. Bu rol, yapılan katkıları çok ciddiye almamayı hatırlatır ve öğrencilerinize büyük katkısı vardır. Fakat, bilgiyi üretenler bile literatürden haberdar olmalıdır ve yapılan bir çalışmayı değerlendirmenin önemli kriteri yazılan eserin daha önce yapılan çalışmalar bağlamında değerlendirilip değerlendirilmediğidir. Bizler, sadece yeni bilginin yaratıcıları değiliz, aynı zamanda eski bilgiyi koruyarak iletiriz. Mirasımız, daha önce yapılmış eserlerin inanılmaz zenginliğidir.

Bununla birlikte, literatür taramak kendi içinde bir amaç haline gelmemelidir; veya boş beyaz bir kağıda bakmak zorunda olmamanın uygun bir yolu olmamalıdır. Profesyonel olarak okuduğumuzda aynı zamanda araçsal olarak da okuyun. Başlangıçtaki sayfa karıştırmalardan sonra neyi aradığınızı bilin. Literatüre yaklaşırken aklınızda bir soru olsun ve amacımızın literatüre hakimiyet kazanmak olduğunu hatırlayın; literatürün çeşitli yerlerinde sadece sürprizlerle karşılaşmak yeterli değildir. Literatür hakkında bilgiyi arttırmak ile taktir etmek arasında uygun bir denge arayın.

(6) Kısa yollar bulun! Öğrenecek çok şey ve çok az zaman var. Eğer gerçekten size uymuyorsa bir bibliyografya hastası olmayın. İşbölümünden ve disiplinlerde uzmanlaşmadan faydalanın. Günümüzde, sadece bilgisayara girilmiş bilgi üzerinden kariyer sahibi olanlar var. Onları işe yarar hissettirin. Bu tür kişilerin ücretsiz hizmetlerinden yararlanın. Örneklem seçin! Yani seçici olun; bir kitaptaki bir bölümün ilk ve son cümlesine, paragrafına veya bölümüne göz atın. Öncelikle kitapların sonuç kısımlarını okuyun ve kitabın geri kalanını okuyup okumayacağınıza karar verin. Sosyal bilimlerde çoğu kitap belki de kitap olmamalıydı; çünkü çoğunun içinde az sayıda orijinal veya temel fikir yer alıyor. Bilgisayar kullanarak, ansiklopedilere bakarak araştırma yapmayı öğrenin; makaleleri gözden geçirin. Yardım için uzmanlara danışın. Gazetecilere danışın veya halkla ilişkiler uzmanlarını arayın.

(7) Etkili bir konuşmacı olmayı öğrenin. Sözlü sunuşlarınızı yazılarınız kadar ciddiye alın. İzleyicilerinizle açık seçik, mantıklı ve enerjik bir dille konuşun ve onları kavrayacak örnekler verin. Hiçbir zaman bir sunuşu okuyarak yapmayın. En temel noktaları bir taslak halinde özetleyerek boşlukları daha sonra doldurmak çok daha iyi bir yöntemdir. Bu teknik, izleyicilerin sizi çok daha iyi dinlemelerini sağlar ve size esneklik sağlar. Bir izleyici grubuyla ilk kez karşılaşma olgusu kaygı yaratabilir ve yazılı metin güven verici bir işleve sahiptir. Fakat yazılı metne bağlanmanın sunuşların etkileşimsel doğasını ve akışkanlığını olumsuzlayan bir etkisi de vardır. Bazen yazılı metne sığırırsanız bilincinizde saklı kalmış olan sözel zenginlikleri farketmeyebilirsiniz. Bir keresinde bir konferansa giderken yazılı metni evde unuttuğumu anladığımda yapacağım konuşmayı zihnimde yeniden kurgulamıştım ve sonuç olarak bu sunuş o zamana kadar verdiğim en başarılı konferanslardan biriydi.

Diğerlerinin söylediklerine yanıt vermenin önemi büyüktür. Kafanızda soruyu taslak haline getirin ve belki bir iki kelime not alın; fakat yazmayın. Konuşmaların bol olduğu sınıfların bir üyesi olarak, sohbetin yaşam damarlarınızdan biri olduğunu unutmayın. Al Capone'un deyişiyle "ilk önce ve sık sık" konuşun. Bir oturumda ilk soruyu sormak daha sonraki soruların niteliğini de etkileyecektir. Size verilen cevabı, haklı veya haksız olsun, birer veri olarak değerlendirin.

Kiminle konuştuğunuzu hatırlamaya çalışın ve izleyicinin yaptığınız konuşmanın farklı yönleriyle ilgilenen kişilerden oluştuğunu göz önünde tutun. Konuşmanızı izleyiciye yöneltin. Onları küçümseyici bir biçimde konuşmayın; ve her zaman medya ile şekillenmiş bir çevrede yetişmiş insanlara öğretmenin ne anlama geldiğinin farkında olun. Karşınızdaki izleyici kitlesinin zihinleri büyük edebiyatçılar ile beslenmedi; daha çok TV ve bilgisayar oyunları ile paslandırıldılar. Dante veya Dostoyeski değil, Beavis ve Buttthead öğrenci kültürünü yansıtır ve izleyici olarak beklentilerini şekillendirir. Anlattığınız veya uğraştığınız şey sizin için çok önemli olabilir ama öğrenciler için ders çalışmak bir görevdir. Öğrencilerden talep edilenler son yıllarda giderek azaldı, ve öğrenciler de edebiyat ve tarih bilgisinden daha az haberdarlar; dikkatleri daha kolay dağılmakta. Birçok öğrenci, kişisel nedenlerden, araçsal nedenlerden veya korku ya da

zorlama yüzünden oradalar. Öğrenmeyi çok sevdiklerinden veya üniversiteye gitmeyi entellektüel bir macera olarak gördüklerinden dolayı sınıfta bulunmuyorlar.

Uğraştığımız veya kafa yordüğümüz şeylerin sizin için hayati bir önemi olabilir, fakat birçok öğrenci için ders bir görevdir.⁸ Burada önemli olan bir an sinirlenip yaptığınızdan vazgeçmek değildir, çünkü öğrenciler sizin öğrettiklerinizin önemini çoğu kez takdir etmezler ve daha çok çalışmazlar.

Siz onların yaşadayken nelerle uğraştığınızı hatırlayın. Muhtemelen siz de o yaşlarda Weber adında bir sosyoloğun ne dediğini anlamaya çalışmıyordunuz.

İsteddiğiniz tepkiyi alacağınız varsayımından vazgeçin. Sunuşlarınızda bir geribildirim beklemek kuşkusuz çok önemlidir. Derslerde, verdiğiniz mesajın alınıp alınmadığını keşfetmek için quizler yapın ve sorular sorun. Öğrencilerden anlatımsal bir değerlendirme yapmalarını isteyin. Gözlemcilerin eleştirileri ve videoteyp kullanmak faydalı olabilir. Çok hızlı konuşmayın. Birçok fikri aynı anda ifade etmeyin. Bir noktayı vurguladıktan sonra ara verin. İzleyiciye öne sürdüğünüz savların nereye gideceğini söyleyin ve sunuşunuzu söylediklerinizi özetleyerek sonuçlandırın. Ders veriyorsanız o anda anlattığımız konu ile daha önceki haftalarda anlattıklarınız arasında bağlantılar kurun. Anlatımınızı daha sonraki konuları anlamada anahtar olacak bir iki soru ile bitirin. Sunuşunuzun geniş bir bağlam içinde nereye oturduğunu ve neden önemli olduğunu anlayabilmeleri için izleyiciye yardımcı olun.

(8) Her zaman yazıya bağımlı kalmayın. Kelimelerle olduğu kadar imajlarla, rakamlarla ve müzikle iletişim kurun. Tepegöz kullanmanın faydalarını keşfedin. Görsel imajlar, bazı konuları açıklamada kelimelerden çok daha güçlü bir etki yaratabilir. Kapsamlı sosyal anlama, diğerlerinin deneyimlerini hayal edebilmeyi gerektirir. Görsel imajlar, işte bu amaca ulaşmak için önemli bir işlev görür.

(9) Ayrıştırmayı ve birleştirin. Georg Simmel'in (1994) "bizler hem birleşmiş olanı ayıran hem de ayrı olanları birleştirenleriz" sözünü anımsayın. Sosyal dünyayı hiç değişmeyen bir olgu olarak kabul ettiğimiz için; şeylerin mutlaka görüldükleri gibi olmadığını göstererek önemli bir katkıda bulunabiliriz. 'Devrim', 'suç', ve 'demokrasi' gibi popüler kavramların genel karakteri, kavramsal olarak düşünebilen ampirik sosyologlar için bu katkıyı göreceli olarak kolay bir hale getirir. Aynı şekilde, her entellektüel gibi, her sosyolog (bazı politik devrimcilerin ideolojik sistemleri ile dini köktendinciler arasında veya bilim ve mizah arasındaki bağlantılarda olduğu gibi) genel olarak daha önce ortaya çıkarılmamış ilişkileri keşfedebilir: Örneğin, dünyanın

⁸ Bu noktada "The More the Merrier" adlı filmde C. Coburn'un bahsettiği iki çeşit insan tipini tek bir kategoride toplayabiliriz: "İki tür insan vardır. Birincisi yapmak istediklerini yapamayan ve bu yapamadıklarını bir günlüğe yazan kişiler ile yapmak istediklerini yaptıkları için bir günlük tutmaya vakti olmayan kişiler." John Le Carre'nin dediği gibi, "bir masa başından dünyaya bakmak hiç de iyi birşey değildir." Benzer şekilde kendi içsel aktivitesi ve miyopluğu göz önünde tutulduğunda "bir alanda hayatı kuramsallaştırmak için tehlikeli bir yerdir."

görüldüğünden çok daha kompleks olduğunu göstererek Bilim, sürekli olarak kendi içinde çelişkili bir hareket olarak görülebilir. İdeal olarak, parçalara ayırdığımız şeylerden bunları destekleme işlevi görecektir olan yeniden inşa etme biçimleri elde edilebilir. Hem parçaları hem de parçaların içinde yer aldığı bütünleri göz önünde tutmalıyız. Belki de bu, mikro ve makro olanın bütünleşmesi için belirli bir gerekçeye ihtiyacımız olduğunu söylemenin başka bir yoludur. Kesinlikle bu noktada mikro ve makro arasında belirli bir işbölümüne ihtiyaç vardır; bunlardan herhangi birisinin tutsağı olmamak için dikkatli olmak gerekir.

(10) Çok fazla genelleme yapan sosyologlardan uzak durun. İnsan davranışı üzerinde kültür, bilinç, tarih ve yerel bağlamların önemi göz önünde tutulursa, baktığımız toplum hakkındaki bilginin davranışlarımızı değiştirdiği bir ortam hakkındaki iddiaların (örneğin, Keynesçi felsefenin ekonomik davranışlar üzerindeki etkisi hakkındaki yaygın inanç) olduğu değişen ve kompleks bir dünya karşısında mütevazı olmalıyız. Kavranamaz olmayı, anlaşılmasız olmayı derinlikle, soyutlamayı da hakikat ile karıştırmayın. Kesinlikle soyutlamalara ihtiyacımız var; fakat soyutlamalar ampirik gerçeklikten bağımsız birşey gibi algılanırsa, bir inanç meselesine dönüşür; en alımlı ve en büyük megafonu elinde tutan kişiye bir zafer kazandırır. Tıpkı küçük veya mütevazı bir kelimenin işe yarayacağı bir yerde büyük veya gösterişli bir kavram kullanmamak gereği tavsiye edilmesi gibi, kompleks bir teoriye oranla basit bir teori daha çok tercih edilebilir.

(11) Sadece olgulara yönelik sosyologlar hakkında dikkatli olun! “Veriler”e ve verilerle fikirler arasında bağıntılar kurma gereksinmesine kaynaklık eden entellektüel geleneklerden ve seçeneklerden haberdar olun. Tek başlarına olguların dili yoktur.

Columbia anket araştırma geleneğinden gelen birisi olarak daha genç bir araştırmacı iken, Sherlock Holmes’un “yetersiz verilerle prematür teoriler oluşturmanın çekiciliği mesleğimizin en büyük düşmanıdır” şeklindeki gözleminin ne kadar doğru olduğunu keşfettim. Fakat zaman geçtikçe, düşünmenin de bir yöntem olduğunu anlayan bir bilim adamı olarak, “veriler elde edilinceye kadar prematür teoriler oluşturmamamın çekiciliği mesleğimizin en büyük düşmanıdır” deyişinin de eşit olarak önemli olduğunu anladım. Verilere dayanmayan teori erimiş dondurma gibidir.

Çalışma alanımızın en önemli sorunlarından biri de yetersiz veri probleminin yanında kavramsal ve bütünleştirici düşünce eksikliğidir. Olgular bir araya getirilmeli ve karşılaştırılmalıdır; ve ayrıca olgulara ilişkin tanımlarda içkin olan teorik, ya da en azından kavramsal sayıltıların varlığı tanınmalıdır. Eğer bu yapılsa, veriler sonsuza kadar dünün kümülatif olmayan haberleri olarak kalır ve bir şeyleşme sorunu ortaya çıkar.

Bu sorunlar, çok fazla birbiriyle ilgisi olmayan birçok alanın hızla yeşermesi ve buna karşın çok küçük şeyler ödenmesi ile daha da perçinlenmektedir. Aşırı uzmanlaşmanın kuşkusuz rekabeti azaltması veya Amerikan Sosyoloji Derneği’nin toplantilarına katılımı artırıcı yönünde iyi sonuçları vardır; fakat disiplinin teorik,

birikimsel ve bütünleştirici gelişmesi için veya kendi alanımız dışındakilerle kurulabilecek diyalog açısından olumsuz sonuçları göz ardı edilemez. Eğer ilk etapta amacımız hakikatin peşinden koşmak ve toplumu anlamak ise, Sosyolojinin alt çalışma alanlarının, toplum hakkında birtakım aşkın entellektüel soruların itici gücü yerine, daha çok politik çıkar grupları tarafından tanımlanması üzerinde düşünülecek bir gelişmedir.

Konvansiyonel akıl, yukarıda vurgulanan genellemeler ile veriler arasındaki gerilimi Merton'un orta-ölçekli teoriler aracılığı ile çözmemizi önerir. Normlar Sosyolojisi üzerine yaptığım çalışmada, orta-ölçekli, metaforik olarak kavranabilir fikirlerin genel teorilere veya lokal tanımlara göre çok daha işlevsel olduğunu gördüm. Bununla beraber, orta-ölçekli teoriler bizi toplumsal gerçeklikle ilgili olan ve bir sistemle diğerini karşılaştırmanızı sağlayan daha kapsamlı arka-planları ve soruları (örneğin, ekonomi politik gibi) göz önünde tutmaktan alıkoyabilir.

(12) Teori ve metod hakkındaki tartışmalarda katı bir biçimde taraf olmanın tehlikelerinden kaçın! Teori, metod ve "doğru" düşünce okulunu arayışı üzerinde doktrinlerle ilgili tartışmalarda katı bir biçimde taraf olmaktan kaynaklanabilen dar kafalılık, kapalılık, kendini beğenmişlik, kendi kendini sorgulama eksikliği gibi tehlikelerden kaçın. Etiket veya kişi değil, yapılan iş üzerinde yoğunlaşın. Siyah-beyaz bir yaklaşımın karmaşık sosyal sorular için geçerli olabilmesi çok nadirdir. Bütünleştirici ve uyum yaratıcı yollar arayın. Bir diplomat gibi çeşitli konsensüs alanları arayın. Anlaşmazlıkları çözmeye yarayacak somut araçlar bulmaya çalışın. Herşeyin eşit anlam taşıdığı dikkatsiz veya kaygan bir görecelik tuzağını göz ardı edin. Bize sunulan fikirlerin ve metodların zenginliğini takdir edin ve hoşgörülü olun. Kalitatif ve kantitatif, objektif ve subjektif, teorik ve pratik arasında gerçekçi olmayan sınırlar kurmayın.

Teoriler ve metodlar insanla tarafından bulunmuş veya empoze edilmişlerdir. Bunlar, kendi içlerinde bir amaç haline gelmemelidir. Entellektüel veya sosyal olarak, önemsiz sorulara veya ampirik gerçeklikle köprü kuramamış teorilere uygulanan iyi tasarlanmış metodlar, cam şişeler içinde gemiler yapan yetenekli zanaatkarları hatırlatır. Derin düşünmek hoş olabilir ama size pek fazla birşey kazandırmaz.

Sosyal olarak işlenmiş araçlar olarak, teori ve metodun belirli bir probleme uygulanmasından ayrı olarak kendi içsel değerleri yoktur. Bu noktada iki soru önemlidir: 1) bir teorinin veya metodun eldeki probleme uygunluğu, 2) teori ve metodun uygulanmasının doğruluğu veya gelişmişliği. Belirli konularda yapılan uygulamalar hakkında bazılarıyla aynı fikirde olmasanız bile, bu hiçbir zaman arkadaş kaybetmeye degecek bir sorun değildir.

(13) Farklı alanlarla ilgilenin! Seçtiğiniz alt-disiplinde uzun süre kalmayın. Bir süre sonra sürekli aynı konularla ilgilenmek sıkıcı hale gelir; keskinliğinizi kaybedebilirsiniz ve yeni bir şey üretemez hale gelirsiniz. Genellikle akademik ortamlarda söylenen şeylerden bir de: "evet, son kitabı iyi, fakat dördüncü keredir aynı şeyi yazıyor" ifadesidir. Bu nedenle, geniş kapsamlı bir alan içinde ilgi alanlarınızı

belirleyin; fakat bu belirli bir entellektüel çerçeve içinde olsun. Her ne kadar konu ve alan değiştirmek çok önemli olsa da, bu günümüzde pek yaygın olan 31 ayrı tadı olan Sosyoloji eğilimini tasdik eden birşey olmamalıdır. Dikkatsizce yapılan alan seçimleri böcekleri incelemek için veya belki de genç akademisyenler için o kadar kötü bir şey değildir; fakat aşırı uzmanlaşmanın da belirli sınırları vardır, özellikle bu disiplini geliştirmekle yükümlüysek. Her zaman kendi projenizin veya uğraştığımız konunun temel olarak ilişkili olduğu entellektüel konuları gösterebilecek durumda olun.

(14) Hem kendi disiplininize odaklanın hem de interdisipliner olun! Avcı olun. Eğer ampirik bir konuyla ilgileniyorsanız bunu daha geniş bir bağlam içine yerleştirin ve çok farklı bakış açılarından soruna yaklaşmaya çalışın. Bunun en iyi örneğini uyuşturucu hakkındaki disiplinler arası çalışmasıyla A. Lindesmith vermiştir.

Belirli bir Sosyolojik değişkenle ortaya çıkan değişmelerden çok, ele alınan sorunun geniş bir anlama çabası içinde verilmesi çok daha anlamlıdır, böylelikle daha geniş bir izleyici kitlesine hitap edebilirsiniz.⁹

Burada tarihin rolü çok önemlidir. Şeylerin başlangıçları veya orijinleri vardır. Bir bakıma, hakikat Shaekespeare'in "geçmiş bir başlangıçtır" sözü ile Henry Miller'in "tarih birbiri ardına bir sürü şeyin birbirini izlemesinden başka birşey değildir" sözü arasında biryerlerde gizlidir. Sürekli içinde yer aldığımız ve hiç değişmediğini kabul ettiğimiz çağdaş sosyal pozisyonları aşmanın bir yolu, geçmişi problematik hale getirmek ve orada daha önce ne olduğunu, şu anda olup bitenin nasıl var olabildiğini sorabilmekten geçer. Bu, bize betimsel bir anlama sunabileceği gibi, analitik olarak yaşamsal öneme sahiptir. Çünkü tanımlanabilecek iki farkı duruşu gösterebilir (işte buradaki değişmeyi gösterebilmek, sosyal bilimciyi gazeteciden ayıran şeydir): Birincisi, başlangıç ile şu an arasındaki karşıtlıktır; ikincisi ise durumları tarihsel gelişmenin farklı süreçleri ile karşılaştırmayı gerektirir. Ayrıca, ulusal sınırlar dışında karşılaştırmalar yapmak da bir o kadar önemlidir.

Kapsamlı olmaya çalışırken, Sosyolojik bir analiz düzlemi olduğunu unutmayın. Herhangi bir sosyal bilim disiplini gibi, Sosyoloji de dar kafalı, indirgemeci, miyop ve emperyalist olabilir; ve bize bütün bir resmin sadece küçük bir parçasını sunabilir. Bununla beraber, herkes bir yerde durmak zorundadır.

Disiplinin sadece kendisini ön plana çıkarmasının tehlikeleri, sadece bireysel aktörler üzerinde (bu aktörlerin ekonomik, cinsel ve diğer motivasyonları ne kadar güçlü olursa olsun) odaklaşarak anlaşılamayacak olan yapı, süreç ve değişme hakkındaki soruları göz ardı etmemizi gerektirmez. Bizim görevimiz, bireysel ruh hallerini aşan tarihsel, sosyal ve kültürel etmenleri görünür kılmaktır (örn. , ölçek, yoğunluk, merkezileşme, ayrılaşma, zorlama, davranışı şekillendirme ve sosyal

⁹ Bu konuda Avrupa ile ABD arasındaki karşıtlık ilgi çekicidir. Avrupa'ya göre ABD'de entellektüeller için çok daha fazla aşağılayıcı sözlere rastlanmaktadır.

formlar). Sosyolojinin ikinci bilgeliği, grubun bireysel parçaların toplamından başka birşey olduğunu unutmamaktır.

(15) Toplumu anlamada bilimsel yaklaşımları kullanma olasılığını ve isteğini reddeden sosyologlara karşı dikkatli olun! Bununla birlikte, bilimin cevaplayamacağı sorular olduğunu da unutmayın. Unutmamak gerekir ki, farklı hakikat tipleri ve farklı bilme biçimleri vardır. Çeşitli savları değerlendirmek için betimselden açıklayıcı olana doğru yaklaştıkça, bilim boyutu daha tartışmalı hale gelir.

Genellikle, sosyal hayatta şans, kaza, hata ve sürprizin rolü hakkında pek de iyi düşünme biçimlerimiz yok; ve vakalara indiğinizde, olasılıklara dayanan bir sosyal bilim anlayışından çok deterministik bir bilim anlayışı başarısız kalmaktadır.

Ne var ki, bu işi yapıyorsak, sosyal hayatın gösterdiği etkileşim ve gelişme süreçleri ile öngörülebilir zincirlemeler, kalıplar ve yapılarla ilgili saptamaları ortaya çıkarma amacıyla hareket ediyoruz demektir. Tesadüfîlik, yığımlar için değil daha çok belirli vakalar ve bireyler için daha önemlidir. Farklı bağlamlarda olguları düzene sokan soyut modeller, genelleme özellikleri ile araştırmamızı yönlere anlamamızın kapsamını genişletebiliriz. Bilim, bir anlama biçimi hakkındaki bir yaklaşımdır. Bir konu değildir (örneğin, fizik ve biyolojiye bilimsel olmayan yollarla yaklaşılabılır). Ayrıca, bilim, belirli sonuçları öngörme ve kontrol etme yeteneği üzerinden tanımlanamaz (örneğin, astronomi tahminlerde bulunabilir fakat kontrol edemez; tıp, bazen tahmin etmediği şeyleri kontrol eder; jeoloji, geçmişe dayanarak yaptığı incelemelerde temel olarak her ikisini de çok az yapar).

Bilim, bazı şeyleri bilerek atlayarak veya ideal tipler yaratarak saptırmalar yapabilir. Bazıları bu bozulmaları oldukça itici bularak daha ampirik ayrıntılar ile belirli vakalar üzerinde yoğunlaşarak daha bütüncül bir yaklaşımı tercih ederler. Bu anlamda, bilimsel ve anlamının diğer formları ikilisi karşısındaki duruşumuz bir zevk meselesidir ve farklı soyutlama düzlemlerinde farklı rahatlama noktaları ortaya çıkar.

Bilim, bize zaman ve mekân veya belirli bir örneği aşmaya çalışan bir anlama çeşidi sunar. Hiçbir zaman belirli örneklerin veya vakaların zengin ampirik tanımlarından kaynaklanan bir anlamının yerini alamaz. Kantitatif veya objektif olan üzerinde odaklaşması ile, romanların, şiirin, tiyatrunun, filmin, dansın, resim ve heykelin yapabildiği gibi, diğer kişinin deneyimlediği bir şeyi aktaramaz. Analizlerimizin olgularla başlaması gerektiğini vurgulasak da, bilimi akıl ile veya bilgelik ile özdeşleştirmemeliyiz.

(16) Hümanistik ve bilimsel bir anlama olarak Sosyolojinin kendine özgü yerinin değerini bilin! Bu çizgide olmayanlara saygı duyun. Bazıları için bu ikilik bir tür beladır ve başarısızlığımızın bir kanıtıdır; oysa gerçekte bu bir olanaktır ve kurtuluşumuzun tek yoludur. Yıllarca MIT (Massachusetts Teknoloji Enstitüsü)'deki evrenin bilimsel merkezinde ve son zamanlarda tekniği öze tercih eden Sosyolojide konuşlanmış biri olarak, bu dizgenin Bilim kanadından şüphelerim vardı. Bazı anlarda Descartes'in "Tanrı olduğu için şükürler olsun. Beni kendi zenginliğimi arttırmak için bilim denilen

ticari maldan kazanç elde etmeye zorlayan bir durumda bulmadım” sözüyle avunduğumu itiraf etmeliyim.

Bir şeyin gerçekten önemi olsun veya olmasın, esas olan iyi düşünabilmektir. Disiplin ve bilim adamlığı karşısında emin bir biçimde “evet”, nicelleştirme ve hipoteze ise “bazen” veya “...e bağlı” diyebilmeliyiz. Her ne kadar bilim ampirisizmi gerekli kılssa da, ampirisizm ile bilimi özdeş saymayın. Sosyolojiyi bir disiplin olarak bilimsel ve yorumsamacı öğeleri gerekli kılan ampirik sosyal çalışmalar olarak kabul ediyorum. Yorumsamacı boyuta gelince, David Riesman’ın “herhangi bir şekilde Sosyoloji bir fiksiyondur” sözü ile ne demek istediğini anlamaya çalışın. Toplumunu anlamak için bilimsel ve yorumsayıcı metodlar gereklidir; fakat bunlar tek başlarına yeterli değildir. Örtüştükleri yerler vardır. Bilimsel keşiflerde büyük bir tutku ve sezgisel sıçramalar olabilir ve yorumsamacı anlamalar için net bir mantıklı yapı geçerli olabilir.

Sosyoloji disiplininin, C. Wright Mills’in (1980) “büyük sorunların karmaşıklığı ile başedemeyenler” ve “düzenli gördükten sonra inceledikleri konu umurunda olmayan formel adamlar için” belirli bir odak noktası oluşturan ampirik çalışmaların yerinde olduğunu söylerken vurguladığı toleransa ihtiyacı vardır. Mills’in belirttiği bu tiplerin hoşlarına gittiği sürece bunları yapmaya hakları vardır veya böyle davranmalıdırlar da; fakat bilim adına bu denli dar sınırları diğerlerine empoze etmeye hiç hakları yoktur. İrlanda için söylenen şey Sosyoloji için de geçerlidir: Sosyolojide de çok sayıda Katolik ve Protestan varken yeterli sayıda Hristiyan yoktur.

(17) Soruların ne olduğunu bilin! Öncelikle amacımız sorulan soruları hatırlamaktır. Öğretirken ve araştırma yaparken temel amacım Sosyolojik sorunları saptamaya yardımcı olmaktır. Bunların yanıtlarını bulmak güç olabilir; yanıtlar değişebilir ve çoğu zaman tartışmalıdır; fakat sorular kalıcıdır. Bizler, soruları cevaplayabilme yeteneği yanında aynı zamanda iyi sorular sorabilme yeteneğinden dolayı da hatırlanırız. Ne yazık ki, Sosyolojide master ve doktora programları öğrencilere bu yeteneği kazandıramıyor. Bir problemi tanımlamak ve ilgili olduğu Sosyolojik konuları saptamak, geleneksel metodları öğretmekten çok daha zordur. Belki de bazı yetenekler gibi, bu da öğretilir bir şey değildir, pratikle kazanılır.

Araştırma soruları nereden gelmektedir ve ben nasıl bir araştırma sorusu keşfedebilirim? Bu konu, genellikle gördüğü ilgiden çok fazlasını haketmektedir. Araştırdığımız konuyla uzun zaman haşır neşir olacak, onunla yatıp onunla kalkacaksınız. Bu nedenle sizi angaje edebilecek ve araştırma sınırlarınızın içinde problemler seçmeye çalışın. Mesleğimizin harika taraflarından biri, çalışma konumuzu seçebilme özgürlüğümüzdür. Konuları seçmede kullanılacak bazı kaynaklar sunlardır:

(a) *entellektüel bilmeceler ve çelişkiler*. Her zaman ikilemler ve paradoks gibi görünen şeyler ilgimi çekmiştir. Örneğin, toplumların hem bağımsızlığa hem de düzene ihtiyacı vardır; normatif sınırlamalar olmaksızın grup yaşamı imkansızdır, ne var ki kurallara karşı gelmek bazan yaratıcı olabilir ve pozitif sosyal değişme yönünde önemli bir etmen olabilir; benliğimiz ile ilgili duyarlılığımız bireysel bilgiyi kontrol edebilme

yeteneği ile tanımlanır, fakat demokratik bir toplumun temeli açıklıktır; ayrıca açıklanabilirlik (accountability) görünülebilirlik ile ortaya çıkabilir. Bu tür sorular kapsamlı, yıllar boyunca süren ve çeşitli kuramsal soruları, sosyal sorunları ve ampirik soruları birbirleriyle ilişkilendirmemize yarayan araştırma gündemlerini oluşturmaya yardımcı olmaktadır. Araştırma önesi süreçler öyle gelişir ki yeni değişkenler geliştirerek veya belirli belirli kalıpların uluslar düzleminde veya tarihsel olarak ortaya çıkıp çıkmadığını görerek bir aşamadan diğer bir aşamaya geçilir. Makalelerdeki ve kitaplardaki sonuçları bu tür yanıtlanmamış aşamalarla ilgili sorular açısından okuyun.

(b) *taklit*. Marlo Thomas'ın bir şarkısında dediği gibi, "kopyalamak tamam" (en azından bir dipnot kullanıyorsanız). Bizler kültürün esnek bir mağarasında tuzağa düşmüşüz. Sevdiğiniz bir kitap veya makale bulun ve orada kullanılan yaklaşımı farklı bir mekan, zaman, kurum veya etkileşim biçimini anlamada kullanın.

(c) *yapılar ve işlevler*. Aile gibi bir yapıyı veya kuralların ihlali gibi bir gereksinmeyi saptayın ve grupların nasıl farklılaştığını sorun. Aile organizasyonu ile ilgili farklı tipler hakkındaki bağlantılar, sonuçları ve açıklamalar veya kuralların ihlalinin keşfetmeye yarayan araçlar nelerdir?

(d) *muhalefet*. Hatalı, soru işaretleriyle dolu veya insanı kızdıran bir Sosyolojik perspektif veya çalışma ile karşılaşabilirsiniz. Neden? Kuramsal, ampirik, pratik veya ahlaki temeller çerçevesinde bu çalışmanın neden başarısız olduğunu ve çalışmanın problemlerini bertaraf edebilmek için neler yapılabileceğini gösterebilir misiniz? Muhalif olmak bireyin odaklaştığı konuyu ve yaptığı analizi keskinleştirebilir, her ne kadar dikkatsizce yapıldığı zaman belirli riskler taşıması gibi.

(e) *sosyal bir problem veya gerçekleşmemiş bir değer*. Sizi en çok rahatsız eden sosyal ve siyasal sorunlar nelerdir? Bu sorunu ne açıklamaktadır? Bağlantılı olduğu konular ve boyutlar nelerdir? Sorunu iyileştirmek için yapılan çabaların konumu nedir? Ne yapılabilir? Diğer toplumlar aynı sorunla nasıl başetmektedirler?

(f) *gerçeğin resmi versiyonları ile somut olarak olup biten arasındaki uçurumlar*. Formel ve informel arasındaki sıradan ayırım her zaman iyi bir başlangıç noktasıdır. Bu farkı açıklayan şey nedir? Organizasyonlar ve insanlar bu ayırımla nasıl başa çıkmaktadırlar? Söylenilen ve inanılan ile ampirik olan arasındaki uyum nedir? Buradaki önemli temalar, bağlamsal karşısında genel olanın sınırlandırılmalarıdır; ayrıca amaçlanmamış, hesaba katılmamış veya beklenmedik sonuçlar ile sembolik ve edebi anlamları ileten birşey olarak iletişimi yorumlama biçimimiz tarafından açığa çıkarılan rasyonel planlama ve araçsallık karşısında da belirli sınırlandırmalar söz konusudur.

(g) *karşı-sezgisel*. Karşı-sezgisel olanın formel ve informel ile ilişkisi önemlidir. Sosyoloji ve sağduyu arasındaki ilişki ilginçtir. Sağduyunun doğru olduğunu farketmişimizde banal olmakla suçlandığımızda dahi bizler sağduyuyu ampirik olarak değerlendirmeliyiz. Fakat bunun hatalı olduğunu keşfetmeliyiz. Bunun en iyi yolu bir düşünce egzersizi yapmak ve alışılmış yolu seçmektir; böylelikle mantıksal ve ampirik bir vakanın tersini de düşünebiliriz. Okulların öğrenme süreçlerini engellemeleri,

doktorların tedavi yerine hastalıklara yol açan metodlar kullanmaları ve polislin ve hapisanelerin suç olgusunu daha da körüklemeleri nasıl olmaktadır? Bu yaklaşım bazı okuyuculara oldukça ilginç gelmiştir (Davis, 1971) ve sosyal iyileşme için bu tür bir yaklaşımın faydaları olabilir. Aynı zamanda böyle bir yaklaşım başınızı derde de sokabilir. Fakat hayatın risksiz olmadığını unutmamak gerekir.

(h) *şaşkınlık yaratan ampirik örnekler.* Sapma davranışlarının, atipik olayların, hataların, kazaların, krizlerin ve sıra dışı olanın anlamları hakkında daha çok kafa yorun; bunların bazıları ideal tiplerle öyle bütünleşmiştir ki bazan somut olarak ortaya çıktığı haliyle bu tür sapmalar ideal tip kavramını gereksiz bir soyutlama haline getirmektedir.

(i) *yeni metodlar ve teoriler.* Eski problemlere ve verilere uygulanabilen yeni metodlar ve teoriler arayın. Örneğin, daha önce faktör analizi ile incelenen bazı veriler, birçok sosyolog tarafından farklı tekniklerle incelenmiştir. Etnografik çalışmalarda kullanılan video kamera da buna iyi bir örnek olabilir. Yıllar önce etnografik ve Marksist analizler moda olduğunda, incelenen özneler bu tür lenslerle araştırılmıştı.

(i) *yeni sosyal ve teknik gelişmeler ve sosyal trendler.* Değişmenin hızı, nedenler, tanımlar, formlar, süreçler ve sonuçlar hakkında yeni sorular sorma olanağı sağlar. Örneğin, yeni iletişim ve bilgi teknolojileri, globalleşme, sınırların iyice zayıflaması, yeni demografik dönüşümlerin yarattığı etnik kompozisyondaki değişimler gibi alanlarda ortaya çıkan yeni soru işaretleri kayda değer öneme sahiptir.

(j) *bireysel deneyim.* Everett Hughes'a göre "Sosyoloji evde başlar". Öncelikle kendi hayatınıza bir veri kaynağı olarak bakmaya çalışın. Kendinizde ayrıksı veya farklı bir duygusal ve entellektüel etkiler yaratmış olan iş, seyahat veya politik deneyimleriniz nelerdir?

(k) *sponsorlar ve öğretmenler.* İyi veya kötü, sosyologların yaptıkları diğerleri tarafından tanımlanır. Kendilerine bir konu verildiğinde öğrencilerin öğretmenleri tarafından hırpalanmamaları veya yetersiz hissetmemeleri gerekir. Ne de olsa öğretim üyelerine belirli bir ücret ödenmesinin nedenleri vardır. Kiralık silah mutlaka illegal olacak diye birşey yoktur. Sponsorlarınızı dikkatli bir biçimde seçerseniz ve sundukları araçlarla ve amaçlarla kendinizi rahat hissederseniz, sponsorluğun sunabileceği birçok şey vardır. Asıl tehlikeli olan şey, bir akıl hocası tarafından kendi kişiliği sömürülerek özgürlüğünü kaybeden bir öğrencidir; veya hiçbir ayırım yapmayan, yani kim daha çok öderse, bir projedeki çıkarları göz önünde tutmaksızın onun için çalışan kiralık silahtır. Bu düpedüz yabancılaşmış emektir ve eninde sonunda yaptığınız işin kalitesini ve zihinsel sağlığını etkileyecektir.

(18) Cesur olun. Riskler alın! Aşağıda bir ağ olmadan ipte yürümeye çalışın, fakat tabii ki bunu rüzgarlı bir havada ve biraz şarap içtikten sonra yapmayın. Aslında, bir taraftan geleneğe uyan (conformity) ve bir taraftan gelenekle çatışan öğretim üyelerinin (farklı zamanlarda ve farklı biçimlerde) daha çok ödüllendirilmeleri bir paradoks değildir.

(19) Marjinalliği besleyin! Hem merkezde hem de çevrede olabilmeye çalışın. Dışarıda olmak her zaman içeride olup biteni anlamınızı sağlayacaktır. Bir bağlama ve referans çerçevesine ihtiyacınız var. Bunları elde etmenin en önemli yollarından bir kaç: seyahat etmek, diğer disiplinleri, teknikleri ve dilleri öğrenmek, üniversitenin dışında bir hayata sahip olmaktır. Sanırım biraz Marco Polo ile Robinson Crusoe arasında gidip gelmeyi öğrenmeliyiz. Marjinal olun, fakat ortalıktan kaybolmayın.

(20) Kısa ve uzun vadeli planlar ve amaçlar edinin. Spontanlığın ayrıntılarda olmasını sağlayın. Yaptığımız işin kalitesini arttırmaya çalışın. C. Wright Mills yaptığımız planların kendi kapasitenizi ve enerjinizi aşmasına izin vermek gerektiği tavsiyesinde bulunur. Bir rüyanız olsun ve büyük düşünün! Geleceği açık uçlu düşünün ve çeşitli araştırma olasılıkları ile yayın olanakları sağlayan beklenmedik araştırma fırsatları için hazırlıklı olun. Hazırlıklı olun ve bazen hiç beklenmedik bir anda fırsatların ve fikirlerin önünüze çıkmasını takdir edin. Yeterince zaman olduğunda kendi entellektüel çalışmanızın ilginç biçimlerde farklı çalışmalarla bir araya gelebileceğini unutmayın. Çalışmanızın doğrultusunu belirleyebilen ve farklı fikir ve ampirik araştırmaların iç içe geçmesini sağlayabilen ana fikirleri ve temaları saptamaya çalışın.

(21) Hayat ve Sosyoloji bitmemiş bir iş ve süreçtir. Farklı aşamalarda farklı projeleriniz olsun. Eğer bekleyebilirsiniz ve sabrederseniz, önemsiz fikirlerden büyük çalışmalar çıkabilir. Mills'in "Sosyoljik Düşgücü" adlı çalışmasının sonunda belirttiği gibi çeşitli defterler ve dosyalar edinmeyi unutmayın. Bazı noktalarda belirli projeler birbirini bilgilendirebilir ve kendi konunuzla ilgili olabilecek sorunlara her yerde rastlayabilirsiniz. Yanıtların yeni sorular elde etmeyi güçleştirdiği yerde herşeyi toparlama zamanı gelmiş demektir.

Bir kitabın veya makalenin yayınlanması sürekli olarak bir sürecin parçasıdır. Yeni yapılan araştırmalar yeni konuları beraberinde getirebilir; bir araştırmanın tamamlanması sizi yeni konulara eğilmek için motive eder. Zamanla sadece koşullar değil, fakat aynı zamanda fikirler, metodlar ve veriler de yeni bir değerlendirmeyi ve revizyonu gerektirecek hale gelebilir.

(22) Gerçek ve sanal cemaatler yaratın. Birbirinizle konuşun. Kendinize çeşitli referans grupları ve izleyici grubu saptayın. Entellektüel bir cemaat arayışı konusunda, master ve doktora programları iyi bir olanak sağlamaktadır. Mesleğinizin daha sonraki aşamalarında fazlasıyla yoğun olmaktan, uzmanlaşmaktan ve ayrıca yorgunluktan dolayı bu tür cemaatler aramaya zamanınız pek olmayacak. Fakat bir şekilde bu tür toplulukları oluşturmak için çaba göstermeniz gerekir; bunun en iyi yolu da (ortak olarak paylaşılan mekan, statü ve kaygılar nedeniyle) master ve doktora çalışmalarımız sırasında oluşan ilişkilere bağlıdır.

(23) Hem akademik hem de akademi dışındaki hayatınız için aktif olarak akıl hocaları, rol modelleri ve anti-rol modelleri arayın. Bir bakıma tıpkı bir lokantada yemek ısmarlar gibi menüde olmayan şeyler isteyin veya herşeyin tadına bakmaya çalışın. Bu, yalnız bir süreçtir ve kimse bütün bunları tek başına kotaramaz. Bunun yanında, bir kahramanın bile sınırları vardır; ayrıca ilişkilerimiz çeşitli çatışmalar ve

karmaşık durumlarla bezenmiştir. Belki de zaman zaman kendinizi akıl hocalarınızdan ayrı tutmanız gerekebilir. Rodin'in çırağı olan Brancusi'nin dediği gibi, gölgede fazla şey büyüzmez. Bir bireyin rol modellerinde varolan zayıflıkları farketmek zaman zaman rahatlatıcı olabilir. Whitehead'in de gözlemlediği gibi, her türlü görme biçimi aynı zamanda bir tür görmeme biçimidir; ve ayrıca her zaman pek az farkında olduğumuz çeşitli kültürlerle ve yapılarla kuşatılmış olduğumuzu unutmamamız gerekir. Her ne kadar orijinalliğin genellikle kendi kaynaklarımızı gizleme sanatı olduğuna ilişkin gözlemlerimizi hiçe saysak da, bu işin babalarının da kendilerinden feyz aldıkları, onlara dayandıkları başka akıl hocaları olduğunu hatırlamalıyız. Kısaca, kuşaklar ötesine bakıldığında kendi rol modelleriniz de kendilerini başkalarının gölgesinde hissedecektir. Bunlar arasından sadece küçük bir grup birtakım araştırmacıların yazdıklarında küçük bir dipnot olarak anılacaktır.

(24) Kendinizden daha bilgili, zeki ve/veya başarılı olan kişileri arayın.¹⁰ Çalışmalarınızla ilgilenecek olan akademisyenlerle haberleşin. Onlardan çok şey öğrenebilirsiniz; size çalışmanızın içeriği, biçimi ve başka çalışmalarla olan bağlantısı konusunda bir fikir verebilirler. Onların başarısının sizin yaptıklarınıza yansımaya ihtimali olduğunu düşünün.

Mütevazi olun fakat aynı zamanda örtük bir biçimde kendine güveni yüksek ve agresif olmaya çalışın. Alçak gönüllü olmak sürekli olarak başkalarından yeni şeyler öğrenmenizi ve onlar tarafından sevilmenizi kolaylaştıracaktır. Öz güveni yüksek olmak kendi kalkanlarınızı daha da parlatır ve peşinden gittiğiniz yıldıza doğru içsel yönünüzü belirler; ayrıca her bireyin karşılaştığı haklı veya haksız tepkilere dayanma gücünü artırır.

Baskı altında incelik hayran olunacak birşeydir, fakat başarısızlık karşısındaki incelik ve asalet daha da iyi bir meziyettir. Şimdiye kadar amaçladıkları her şeyi gerçekleştirmiş olanların hemen hepsi başarılı bir biçimde başarısız olanlardır. Onları diğer akademisyenlerden ayıran şey yetenekleri veya şansları değil, fakat kendilerini teslim ederek başarısızlığı göze alabilmelerindedir. Hedefiniz ay olsun; her ne kadar hedefe vuramama ihtimali yüksek olsa da birkaç yıldız vurabilirsiniz.

Başarısızlık karşısında, Teddy Roosevelt'in sözlerini anımsayın, "ne zaferi ne de yenilgiden haberi olan, gri alaca karanlıkta yaşadıkları için ne hayatın tadını çıkararak ne de acı çeken zavallı ruhlardan biri ile aynı sırada oturmaktansa, ihtimal dahilinde olan şeyleri hedeflemek ve zaferler kazanmaya çalışmak çok daha iyidir." Biraz vurdumduymaz olun.

¹⁰ Bölümlerde bunu yapamamak çok tehlikeli olabilir. Üniversitedeki atama sistemi de buna katkıda bulunmaktadır. Koltuklarına yerleşmiş öğretim üyeleri statükocu tavırlarıyla veya (akademik çıkarlardan çok) ideolojik ya da kişisel hedeflerinin de etkisiyle, yeni işe başlayan genç yetenekli öğretim üyelerini engelleme eğiliminde olabilirler. Belki de güçlü rakiplerinin kendi başarıları ile bir karşılaştırma yapacaklarını düşünmektedirler. Fakat aslında bu tür karşılaştırmaları yapan kendileridir. Mükemmelliğin olmaması bir günah değildir, fakat mükemmelliğin hiçe sayılması kabul edilemez.

Bununla birlikte ukala bir aptal da olmayın. Frank Lloyd Wright'ın da yazdığı gibi, "dünyaya karşı hakikat" biraz sert gibi görünüyor. Hem stratejik hem de entellektüel nedenlerden dolayı yapılan eleştirilerden birşeyler öğrenmeye çalışın. Neyi ne zaman ciddiye alacağınızı veya almayacağınızı ya da ne zaman hangi taktikleri kullanacağınızı bilmelisiniz.

(25) Kipling'in bir şiirinde dediği gibi, "Zafer ve Felaket ile karşılaşılırsa, her ikisini de aynı tepkiyle karşılamaya" çalışın¹¹. Başarının sınırları vardır ve başarısızlık da sonsuza kadar sürmeyecektir. Ne başarısızlık kişiyi daha çok denemekten alıkoymalıdır, ne de başarının her zaman kolaylıkla elde edilebileceği yanılgısına kapılmalıdır. Akademik dünyadaki olumsuz değerlendirmelerin bir çoğu ödüllerin azlığını ve rekabetin kalitesini gösterir, başvuruda bulunanların yetersizliğini değil. Her zaman birilerinin sizden daha fazla ödüllendirileceğine dair bir yaklaşım edinin. Yaptığımız bir başvuru ile daha parlak bir geleceğin sizi beklemesi olasılığı aldığımız olumsuz tepkiler hakkında çok fazla umutsuzluğa düşmenizi engelleyebilir, her ne kadar aynı şey başarı durumunda kendiniz çok iyi hissetmek için geçerli olsa da. Başarı belirli bir kulvarda yarışanların daha iyiyi haketmelerini veya iyi olduklarını değil fakat doğru zamanlamayı ve şansını yansıtır.

Ödüllerin ve mükemmel olmayan seçme ve değerlendirme sistemlerinin niceliksel olarak kalifiye insanlardan daha az olduğu oldukça rekabetçi bir dünyada, kendi içinde bir amaç olarak entellektüel üretim sürecini değerlendirmek için söylenecek çok şey vardır. Önemli olan yaptığımız işe angaje olmak ve bir dinamizm hissetmektir.

(26) Bencil olmayın. Düşüncelerinizi ve zamanınızı diğerleriyle (özellikle öğrencilerle ve yeni başlayan akademisyenlerle) paylaşmak için çaba gösterin. Bu, yukarıdaki maddenin karşılığıdır. Bilginin özel bir değeri vardır ve paylaşılırsa bu değerinden yitirmez. Ayrıca, iletişimde bulunan birisi olarak eleştirel ve ifade edici kapasitelerinizi arttırmak için izleyicilere ihtiyacınız vardır. Gençlerle irtibatınızı sürdürerek yeni fikirlere ulaşmanız kolaylaşacaktır. Akademik faunanın en çirkinleri, bir meslekdaş, bir öğrenci veya bölüme ait bir sorumluluğun son derece dar kalıplarla tanımladıkları kariyerlerinin önüne çıkmalarına izin vermeyen bencil, kendini beğenmiş kariyer düşkünleridir. Bu, akademik topluluğa zarar verici birşeydir ve yetersizlik veya dikkate almamadan da kötü olan bir tür günah gibidir. Fakat eninde sonunda kendi bencillikleriyle ün salan bu kötü aktörlerin akademik camiada hak ettikleri cezaları aldıkları görülür. Kendi deneyimlerinize de gözlemleyeceğimiz gibi, sorumsuzca davranışlarla ilgili olarak akademik ortamlar zengin olanaklar sunmaktadırlar.

¹¹ Örneğin başarı mutlak değildir; her zaman sizden daha iyi olan birileri ortaya çıkacaktır; hedefleriniz yükseldikçe başarılı olmak zorlaşır ya da başarının beklenmeyen yan etkilerinin yanında bedeli yüksek olabilir.

(27) Bir akademisyen olmaktan gurur duyun. Eğer daimi kadroya geçtiyseniz ve yaptığımız iş aşırı bir ders verme veya idari bir görevi içermiyorsa, konumunuzun sunduğu inanılmaz ayrıcalığın ve lüksün kıymetini bilin; bir teknisyen veya bir entelektüel olmayı aşacak olanakları sağlaması açısından işinizi değerlendirin. Bu, bir bakıma yaşam boyu bir burs kazanmak gibi birşeydir. Size birşeyler yaratmak ve ayrıca Matthew Arnold'un vurguladığı gibi "dünyada en iyi bilinen ve öğretilen şeyleri çoğaltmak ve öğrenmek için" para ödeniyor.

Bazı sosyologların ve akademisyenlerin pek sevdikleri kendinden nefret etme eğilimine saplanmıyor. Bu makalede neden Sosyolojik perspektifin birçok açıdan bu kadar doyurucu ve zorlayıcı olabileceğini veya olumsuz Sosyolojik öz imajlarının kaynaklarını değerlendirmek güç görünüyor. Sosyoloji, en iyi örnekleri ile, bireysel anlamlandırma ve sosyal anlama için bir içerik ve malzeme sunabilecek soylu ve insani bir çağrıdır.

Popüler kültürde Sosyolojinin "akademik" etiketi ile olumsuzlanması bu disiplinin gerçek hayattan kopukluğunu ve pratikten uzak oluşunun göstergesidir.¹² Bu doğru olsa bile, mutlaka kötü bir değerlendirme değildir. Gerçekte, bağlı olduğunuz cemaatler veya topluluklardan kopuşunuzun bazen çok önemli getirileri olabilir. Size yapılan pratikten uzak olma veya faydasız olma suçlamalarını fazla ciddiye almayın.

Hakikat ile demokratik popüleriği birbirine karıştırmayan içsel bir ses veya geleceğe dair bir yaklaşım ile kültür diyaloguna siz de katılın. Norman Thomas'ın "kaybedilmiş davaların değil, henüz kazanılmamış davaların şampiyonuyum" sözünü anımsayın. Anayasa Mahkemesi'nin aldığı ilk kararlar azınlıkların lehine olmuştur. Gerçek dışı, radikal veya kötü olarak yaftalanan fikirler, ifade biçimleri ve metodlar tarihin başka bir döneminde başka kuşaklar tarafından kabul edilebilir hale gelebilir (örneğin, monarşinin sonu, köleliğin ortadan kalkması gibi). Bu, aynı zamanda bilim ve sanatta da geçerlidir.

Bir entelektüel olmak için basit kurallar yoktur ve hatta Amerikan bağlamında bütün bunlardan bahsetmek biraz garip görünebilir. Buna rağmen, bir entelektüel olabilmek için şu noktalar önemli görünüyor.

- (a) tutkulu bir merak ve amansız ve sınır tanımayan bir hakikat arayışı,
- (b) entelektüel ilkelilikten taviz verme konusunda yapılan baskılara direnme gücü,

(c) düşünmeyi ve hatta soru sormayı gerektirmeyen durumlarda zor sorular sorabilmek pratik hayatın ve medeni ilişkilerin mücade ettiği kadar kurumlardan, sponsorlardan ve çıkar gruplarından bağımsız ve hatta uzak durabilmek. Bu tür bir bağımsızlık kendi araştırma gündeminizi belirleme özgürlüğü kazandıracaktır; kendi

¹² Wacquant'ın (1996) da ileri sürdüğü gibi, Avrupa ile karşılaştırma yapıldığında oldukça belirgin farklılıklar vardır. Avrupa'ya göre A. B. D. 'de entelektüeller için kullanılan bazı aşağılayıcı kavramlar vardır.

deneyimlerinize dayalı olarak soruların ve metodların neler olduğuna, ve buna bağlı olarak cevapların neler olabileceğine karar verme gücü tanıyacaktır. Yurtseverliğe kendinizi kaptırmanın çekiciliği olsa da, entellektüel bağımsızlığınızı koruyun. Ne de olsa kutsaldır.

(d) entellektüelliğin içinde olmak uygarlığa borçlu olduğumuz şeylerle ilgilidir.

(e) bilim adamlığının merkezinde olan radikal eşitlikçilik kuralını değerlendirebilmek; bu ilkeye göre, yapılan işin kalitesi yapan kişiden daha önce gelir.

(f) bilgiyi paylaşmak! Siz bilginin gardiyanısınız, sahibi değil. Kendi iddialarınız hakkında açık olun ve eleştirel bir değerlendirme bekleyin.

(28) Herşeyi olduğu gibi anlatın. Güç sahiplerine ve diğerlerine hakikatten bahsedin. Çıplak kralları ve kraliçeleri gösterin. Büyük bir zevk duyarak aptallara, şarlatanlara, ideologlara, kıskançlara, ilkesizlere ve gözünü perde bürümüşlere acı çekirtmeyin; bunu sabır göstererek ve medeni bir biçimde yapın. Ayrıcalıklı ve entellektüel bireyler olarak, rahat olanı rahatsız etmek ve rahatsız olanı da rahatlatmak gibi bir görevimiz var. Czeslaw Milosz'un sözlerini hatırlayın:

gizli gizli

bir sessizlik oyununu

oynayan insanların olduğu

bir odada, tek bir sözcük

bir silah gibi patlar.

Güçlü olanın davranışları ve efsaneleri yıkıcı olduğunda bunlarla karşılaşmamız gerekir, her ne kadar George Bernard Shaw "her kim ki hakikatten bahseder, mutlaka yakalanacaktır" demiş olsa da.

Benzer şekilde, yıkıcı efsaneler ve daha az güçlü olanın davranışı göz ardı edilmemelidir, her ne kadar onların daha az zararı olsa da. İşte bölümler bağlamda bakıldığında, hakikat arayışı da daha lokal seviyede başlamalıdır. Eğer hakikatin peşinden koşacak isek öncelikle birbirimizle konuşmaya başlamalıyız. Son yıllarda, ırk ayrımcılığı veya cinsiyetçilikle ilgili konular tartışılırken bazı meslektaşlarımızın ne kadar sessiz kaldıklarını görmek sürprizdi. İnanılmaz derecede ciddi sözlerin ve davranışların karşısında sessiz kalmak yapılabilecek en büyük saygısızlığa işaret ediyor.

Bununla beraber, akademik tartışmaların kişisel kan davalarına dönüştürülmemesi gerekir. Bunu becerebilmek, özellikle karşınızdakilerin (ya stratejik hatlardan dolayı veya hastalıklı bir tutum nedeniyle) kişiselleştirme veya şeytani hale getirici eğilimlere başvurduklarında oldukça zordur. Eğer şanslıysanız, üniversitede medeni olmayan bu tür bir davranış duyulacak, fakat kabul görmeyecektir. Hem araçların hem de amaçların ahlaki bir bileşeni vardır.

(29) Bilgi Sosyolojisine inanın ve gerektiğinde bu perspektifi kullanın. Kendinizin ve diğerlerinin dar görüşlülüğüne dikkat edin ve en çok değer verdiğiniz ortodoksluklarınızı sorgulayın; bununla beraber kültürel görecelik ve fundamentalizm

gibi ahlaki olmayan ve saçma tuzaklara düşmeyin. Kolay yanıtların olmaması nedeniyle tıkanıp kalmayın. Thomas More'un öncelikle şüphecilğe dayandığını, daha sonra ise "şüphelerinizden şüphe edin" dediğini hatırlayın. Tüm bakış açıların ve tekniklerin zayıflıklarını / başarısızlıklarını / sınırlarını kabul edin. Ampirik olarak ve mantıksal olarak kabul edilebilir olsa da bunlar sadece kısmidir. Aralarından bir seçim yapmak her zaman seçmemektir.

Kuşkusuz Karl Mannheim'm belirttiği ve arzu edilebilir olarak düşündüğü dereceye kadar sosyal düzenin dışında duramayız. Ne var ki, elimizden gelen en iyisini yapmalıyız; objektif olma çabalarının toplumda bizim meşruiyetimizi arttıracakı açıktır. Ne de olsa içinde yaşadığımız toplumda birçok sosyoloğun politik değerleri toplumun geneli tarafından paylaşılmamakta ve uzun vadede ampirik hakikatin sosyal değişmeye olan katkısı ideolojiden çok daha fazladır.

Kesinlikle bu böyledir. Erving Goffman'ın (1983) belirttiği gibi, "gerçekliğin farklı versiyonlarına resmi bir görüntü verecek konumda olan yüksek statülü kişiler vardır. " Sosyal gerçekliğin doğal olarak verili olması yerine birileri tarafından tanımlanmış olması gerçekliğin güçlü olanın yaptıklarını maskeleyen için kullanıldığını göstermez. Köprüler de insan yapımı şeylerdir, fakat köprülerin dizaynında çoğunlukla beyaz erkeklerin oynadığı rol nedeniyle köprülerin önemini yadsımayız. Köprülerin yapımında kullanılan belirli standartlar vardır. Onların "inşa" edilmesi meselesi mutlaka ve mutlaka tüm köprülerin aynı değere sahip olmasını gerektirmez; veya söz konusu yapımın onların nasıl inşa edileceğine kara verme gücünde olanların belirli özelliklerinin bir yansıması olamaz. Her yeni icad edilen ilaç gibi, bu fikirler de suistimal edilmeye açıktır. Bazı postmodernistlerin yaptığı gibi, çağdaş Sosyolojiyi küçümsemek için bilgi Sosyolojisini kullanmak büyük bir ihanettir. Aynı şekilde eleştirel soru soran bilim adamının şüpheciliğinden iyi amaçların faydasızlığı hakkında net olmaktan kaynaklanan statükocu kuru bir alaycılığa kaymak da o denli tehlikelidir.

(30) Bir aktörün bakış açısı ile gözlemcinin bakış açısı arasında zekice gidip gelmeyi öğrenin. Hem nedenleri hem de sonuçları takdir edin ve uygun olduğunda onları ayırabilmeyi becerin. Kesinlikle iyi dinleyiciler olmaya ihtiyacımız var. Kendi standartları dışında kriterlerle değerlendirildiğinde, aktörlerin kendi inançlarının her zaman (etik olarak veya ampirik olarak) meşru olduğu sanısına kapılmamalıyız. Aşırı keskin tabakalaşma sistemlerinin tehlikelerinden haberdar olun, genelde sosyal problemleri inceleyen sosyologlar elitleri küçümseyerek tabi olanların, yönetilenlerin bakış açısını benimsemektedirler. Ne var ki, tüm aktörlerin bakış açılarını anlama ve tutarlı olma ihtiyacı da göz önünde tutulmalıdır. Aynı zamanda, gözlemleyeninin açısından bağımsız olma ihtiyacı da önemlidir. Kurban edilmiş statü ve hasbi olmak, dıştan bakan bir gözlemci olarak hükümlerimizi sona erdirmenin gerekçesi olamaz. Ne de gördüğünüz kadarıyla dünya hakkında yorumlar yapmak için yaratıcı entellektüel güçlerinizi kullandığınız için özür dilemek zorunda değilsiniz. Sosyoloji bir sanat gibidir - sınırı bir yerde çizmek zorundasınız.

(31) Bir bilim adamı ile bir fundamentalist arasındaki farkı bilin. Bilim adamları soru sormakla işe başlar, yanıtlarla değil. Oysa bir fundamentalist “bu doğrudur, çünkü ben öyle söylüyorum” der. Kariyerinizi bir ideoloji, etnisite, cinsiyet rolü, sınıf veya bir yaşam biçimi gibi faktörlerden birine adanmayın. Tersine, ampirik olarak yanıtlamak istediğiniz sorular temelinde kariyerinizi geliştirin. Bir bilim dalı olarak veya insan bilimlerinden biri olarak Sosyoloji genellemeler ve karşılaştırmalar elde etmemizi sağladığında bizi daha da ileriye götürür. Ampirik araştırma yerine yaptığımız işe bir ideolojiyle başlamak kendinizi iyi hissetmenizi sağlayabilir, fakat bilgilenme açısından sizi ilerletmez ve yaşlarınızın çabalarının meşruluğunu azaltacaktır. Bundan başka, ideoloji ampirik dünya hakkındaki temel hakikatler hakkında sizi körleştirecektir. Söz konusu hakikatlere örnek olarak verebileceklerimiz şunlardır:

(a) genellikle ilgi duyduğumuz çeşitli kompleks davranışların ve sonuçların çok farklı nedenleri vardır ve tek bir nedensel etmene indirgenemez.

(b) ırk, etniste ve cinsiyet rolleri gibi kategoriler önemli derecede içsel değişkenlik gösterirler; sosyal olarak kurgulanmışlardır ve sürekli olarak değişmektedirler.

(32) Bir grubu incelemek için o gruba ait olmanız gerektiğini söyleyen dışlayıcı görüşlerden uzak durun. İnsan olmak empati kurabilmek ve diğerlerinin deneyimlediği şeyleri anlamakla ilgilidir. İç-grup üyeliği bir kişiyi anında o grubun uzmanı yapmaz, tıpkı dış-grup üyeliğinin de aynı şekilde bir bireyi uzman yapmayacağı gibi. Kendileriyle özdeşleştirdiğiniz gruplarda yer alan kişilerin mutlaka ve mutlaka birer uzman olacaklarını varsaymak onları küçümsemektir. Benzer şekilde kendi kimlikleriyle ilgili olmayan başka gruplar veya konular yerine sadece üyelikleri dolayısıyla o kişilerin ait oldukları grubu inceleyeceklerini beklemek de hatalıdır. Amerikan toplumu ve modernizm, nasıl davranmaları gerektiği hakkında, hangi gruplarla özdeşleşecekleri hakkında bireylerin seçme yapabilme özgürlüklerine değer vermektedir. Günümüzün göreceli özgürlükler çağında, hepimizin çok kimlikli olduğu açıktır.

Sosyal bilimsel iddialar, analiz yapan kişinin özelliklerine dayalı olarak değil fakat genel geçer kabul görmüş kriterler (örneğin, bilim adamlığı, orjinallik, düş gücü, tutarlılık, estetik, mantık, ampirik temel, dışsal ve içsel geçerlilik, metodolojik zeka ve rafinelik) temelinde yapılır. Nerede durduğunuzdan emin olmak bazen nerede konumlandığınıza bağlıdır. Sahip olduğumuz bakış açılarında bazı taraflılık kaynakları vardır (ortalama olarak iç-grup üyelerinin bakış açısı dış-grup üyelerinden farklıdır, fakat bu durum söz konusu bakış açılarının ahlaki meşruiyeti veya ampirik doğruluğu hakkında hiçbir şey söylemez).

Üniversite kelimesi üniversite kavramından gelir. Birbirimiz hakkında yaptığımız değerlendirmeler eyleyen kişiye bağlı değil fakat yapılan eylemin veya performansın kalitesinin özelliklerine dayanır. Bir kamusal kurum olarak üniversite giderek içleyici ve koruyucu ilkesini terketme konusunda birtakım baskılara maruz

kalmaktadır. Bir üniversite sistemi bir belediye gibi bir para makinasına benzer bir kuruma dönüşmemelidir.

Ayrıca, kolaylıkla herhangi bir sosyal hareket ile ilişkilendirilebilecek bir sıfat ile başlayan bir kuram veya metod hakkında şüphe duyun. Kullandığım kuramların ve tekniklerin, yaşadığımız anın evrilen ve bir bakıma kültürel olarak göreceli olup sosyal olarak tanımlanmış kategorilerini aşan değişimleri açıklamasını isterim. Belirli gruplar hakkında kuramlar değil fakat insan olgusu ile ilgili kuramlara ihtiyacımız var. Eğer sosyal araştırma ve teorilerin sosyal adalete bir faydası olacaksa, bu belki de farkçı ve değişen grup kimliklerini aşan kapsamlı değerler adına yapılabilir.

(33) Düşünce polisine katılmayın ve bazı sorunların varlığını kanıtlayacak veriler bulmak için gereğinden fazla zaman harcamayın (örneğin, ırkçılık, cinsiyetçilik, sınıfçılık, yabancı düşmanlığı gibi). Kuşkusuz bu tür sorunlar var olabilir ve anlaşılmalı veya yüz yüze gelinmelidir. Fakat yoruma bağlı olan konular da vardır. Korelasyon, nedenselliğin otomatik bir kanıtı değildir, her ne kadar bu kalıbı değiştirmek için önemli gerekçeler olsa da.

İrk ve cinsiyet rolleri gibi konular hakkında Sosyolojiyi kötüleyen bir tutuma sahip olmak ucuz ve entellektüel olarak sahtekar bir yaklaşımdır. Amerikan Sosyolojisi, Amerikan gerçekliğini kendi ideallerinden ayıran çirkin izimler'e saldırmamın öncülüğünü yapmıştır. Araştırmacılar ve yurttaşlar olarak bazı sosyal gruplar kayda değer öneme sahiptir, fakat yıllarca süren anketlerin de gösterdiği gibi sosyologlar değişen sosyal koşullarla en çok ilgilenen grubu oluşturmaktadır. Birinci göreviniz kelimeleri, vücut dilini ve kişisel stilleri sansürlemek değil, fakat mükemmel olmak için çabalamak, öğrenmek ve analiz yapmaktır. Bir Sosyoloji bölümünde kalifikasyonları iyi olan bir akademisyen hakkında "maço bir adam gördüğümde tanırım" şeklindeki sözünün bir gerekçe olarak gösterip aleyhte oy kullanmak iç açıcı bir hareket olmasa gerek. Konuşma özgürlüğü, yaptığımız işin özü ile ilgilidir. Bu özgürlüğü tehdit edecek şeylerin kaynakları ne olursa olsun direnmek gerekir.

(34) Objektif bir gözlükle değer yargılarınızdan kendinizi arındırarak hareket ettiğiniz an ile açık seçik bir politik aktör rolünü edindiğiniz zamanı birbirinden ayırın. Bu rolleri birbirine karıştırmamaya çalışın, ne de bu rollerin önemini yadsıyın. "Moral felsefe" veya normatif olarak adlandırılan tartışmaları anlamaya çalışın. Hem bilimsel hem de normatif olan hakkında Emile Durkheim ve Karl Marx'ı izleyin. Bilimsel bilgi ile eylem, açıklama ile değişme arasındaki bağlantılar hakkında kafa yorun.

Bir çalışma disiplini, metod, sistematik veriler ve bilimsel anlayış için gerekli standartları olan bir sosyal bilimci olarak, bazılarının göre kamu politikaları hakkında size kulak verilmesi için çok daha güçlü temeller bulunmaktadır. Söz konusu "bazıları", ideologlar, aktivistler, politikacılar ve gazetecilerden oluşmakta, ve yaptıkları işe sorularla değil cevaplarla başlayıp sizin sahip olduğunuz silahlara sahip değillerdir. Ne var ki, bir politik aktör veya kamu politikasını analiz eden biri olarak, iddialarımızın hangilerinin bilime hangi öğelerinin değerlere dayandığı hakkında net olmalıyız; ayrıca bunların birbiriyle yakından ilintili olduğunu göz ardı etmemelisiniz.

Duygusal olarak ağırlığını hissettiren konularda unutmayın ki bulunduğunuz üniversitede öncelikle bir bilimsel uğraşı içindedir. Bireyler ve bilimle haşır neşir olan kişiler olarak, dil, sahip olduğunuz tek hazinedir ve değeri unutulmamalıdır. Bunu yapabilmek ise medeni olmayı, bilimselliği ve anlaşılmadığınız insanların bile bilimsel özgürlüklerinin korunmasını gerektirmektedir.

Sosyal olarak faydalı ve çağdaş olabilmek için, oldukça güçlü birtakım içsel ve dışsal baskılar vardır. Unutmayın ki bizim bilimsellik ideallerimiz “nasıl” ile değil fakat “neden” ile başlayan sorular sormakla ilgilidir. “Neden” sorusu hem ampirik nedenlere hem de değerlere işaret eder. Aynı zamanda liberal sanatlar geleneğinin ideali, faydalı olanı olduğu gibi güzel olanı da aramaya değer verir. Kendi içinde öğrenme, bilgi ve yaratıcılık sevgisini aşılır.

“Bütün derdim, ait olduğum topluluğu özgürleştirmek”, “Sosyolojiyi iletirmek umurumda bile değil” şeklinde düşünen mahalli insan bir politik harekete aittir, bir araştırma üniversitesine değil. Böyle bir insan, bir üniversitenin ne olduğunu ya unutmuştur ya da hiç anlamamıştır. Ayrıca, objektif olmaya çalışan sosyal araştırmanın sosyal değişmeye daha çok faydasının dokunacağını anlamakta çok güçlük çeker.

(35) Eğlenin! Yaptığımız işten zevk alın! Sosyoloji bir keyif meselesi ve aynı zamanda bir uğraştır. İşiniz yaparken biraz eğlenmek, işlerini büyük bir ciddiyetle yapmak zorunda olanlara göre bir nimettir. E. Goffman’a göre kariyerinizin daha ilk başlarında uğraştığımız iş, ya size büyük bir keyif veriyordu ya da hiçbir heyecan uyandırmıyordu. Eğer yaptığımız şeyler size hiç zevk vermiyorsa ve yaptıklarınızı hiç sevmiyorsanız o zaman yanlış işi seçmişsiniz demektir. Bu, döngüsel bir hal alabilir; zaman zaman mesleğinizin zor zamanlarında kendinizi sıkıntılı hissedebilirsiniz. Bir şeyleri keşfetmenin heyecanı, iletişimin güzelliği, kaotik gibi görünen birşeyin içinde belirli eğilimler ve kalıplar yakalamanın verdiği doyum gibi mesleğinizin pırlıtlı tarafları da vardır.

(36) Gülmeyi ve güldürmeyi becerin! İroni ve paradoksun ustası haline gelin. Gidişat kötü olabilir, fakat beterin beteri vardır. Emerson’un dediği gibi bir şeyin bedelinin ödenmesi için yasalar vardır. Bilgi Sosyolojisi ve bilimin şüpheli tarafı hakkında oldukça keskin nüktedanlık yapılabilecek zengin potansiyeller bulunmaktadır. Mizah, gülebilmek ve güldürebilmek karşınızdaki izleyici ile iletişiminizi arttıracaktır.

(37) İnançınızı yitirmeyin! Yaşlanmanıza, kompleks olguları anlama kapasitenizin artmasına, ve değişimin yavaşlığı, zorluğu ve beklenmedik sonuçlarına rağmen bunu sürdürün. Bir araştırma üniversitesi fikrine karşı gelecek olanlarla yapılan çatışmaların, kırgınlaşmanıza veya içe kapanmanıza neden olmasını engelleyin. Tersine, evrenselcilik, araştırma özgürlüğü ve medeni olma gibi ilkelerin her üniversitenin çekirdeği olması gerektiğine inanın. Fikirlerin ahlaki gücü ve konumunuzun getirdiği haklar, bütün bunların büyük bir sorumlulukla kullanılmasını gerektirmektedir. İlkelerin ve fikirlerin önemli olduğunu bilin ve bireylerin bir şeyleri değiştirebileceğini farketkin; bilginin gözü kapalı olmaktan daha iyi olduğuna, bilginin mümkün olduğuna, insan ve sosyal koşullar hakkındaki bilimsel bilginin bu koşulları iyileştirmeye yarayacağına inanın.

KAYNAKÇA

- Althusser, Louis (1993) **The Future Last Forever: A Memoir.** , New York: The New Press.
- Becker, Howard (1986) **Writing for Social Scientists**,Chicago: University of Chicago Press.
- Bettelheim, Bruno (1990) **Freud's Vienna and Other Essays**,New York: Knopf.
- Bendix, Reinhard (1985) *From Berlin to Berkeley: German Jewish Identities*, New Brunswick: Transaction Press.
- Berger, Bennett (ed.) (1990) **Authors of Their Own Lives**, Berkeley, California: University of California Press.
- Davis, Murray (1971) "That's Interesting!" **Philosophy and Social Science**,1: 309-344
- Evans, Walker (1982) **Walker Evans at Work**, New York: Harper and Row.
- Fine, Gary Alan (1995) **A Second Chicago School? The Development of Postwar American Sociolog.** Chicago: University of Chicago Press.
- Goetting, Ann and Fenstermaker, Sarah (eds.) (1995) **Individual Voices, Collective Visions: Fifty Years of Women in Sociology**,Philadelphia: Temple University Press.
- Goffman, Erving (1983) "The Interaction Order" **American Sociological Review**,48:1-17.
- Halliday, Terence and Janowitz, Morris (eds.) (1992) **Sociology and Its Publics**,Chicago: University of Chicago Press.
- Hammond, Phillip (ed.) (1967) **Sociologists at Work**,New York: Doubleday Anchor.
- Homans, George (1984) **Coming to My Senses: The Autobiography of a Sociologist**,New Brunswick, NJ. : Transaction.
- Horowitz, Irving Louis (1969) **Sociological Self-Images: A Collective Portrait**,Beverly Hills, California: Sage Publications.
- Jacoby, Russell (1987) **The Last Intellectuals: American Culture in the Age of Academe**,New York: Basic Books.
- Killian, Lewis (1994) **Black and White: Reflections of a White Southern Sociologist**,New York: General Hall Inc.
- Lemert, Charles (1995) **Sociology After the Crisis**,Boulder, Colorado: Westview.

- Marx, Gary T. (1990) "Reflections on Academic Success and Failure: Making It, Forsaking It, Reshaping It," in B. Bereger (ed.) **Authors of Their Own Lives**, Berkeley: University of California Press.
- 1995 "Recent Developments in Undercover Policing" in Blomberg, Tom and Cohen, Stan (eds.), **Law, Punishment and Social Control: Essays in Honor of Sheldon Messinger**, Aldine de Gruyer.
- Lowenthal, Leo (1987) **An Unmastered Past: The Autobiographical Reflections of Leo Lowenthal**, Berkeley: University of California Press.
- Mills, C. Wright (1959) **The Sociological Imagination**, New York: Oxford University Press.
- "On Intellectual Craftsmanship", **Society**, January/February.
- Page, Charles (1985) **Fifty Years in the Sociological Enterprise**, Amherst, Mass. : Univ. of Mass. Press.
- Riley, Matilda White (1991) **On Becoming a Social Scientist**, New Brunswick, N. J. : Transaction Publishers.
- Reinhartz, Shulamit (1988) **Sociological Lives**, Newbury Park, Ca. : Sage.
- Simmel, Georg (1963) **A Long Journey: The Autobiography of Pitirim Sorokin**, New Haven: College and University Press.
- Sorokin, Pitirim (1994) "Bridge and Door" **Theory, Culture and Society**, 11:1, 5-10.
- Vaughn, Ted, Sjoberg, Gideon and Reynolds, Larry T. (1993) **A Critique of Contemporary American Sociology**, New York: General Hall.
- Wacquant, Loic W. D. (1996) "The Self-Inflicted Irrelevance of American Academics. " **Academe**, July-August 1996.
- Weber, Max (1958) "Politics as a Vocation" in **From Max Weber: Essays in Sociology**. trans. and edited H. Gerth and C. W. Mills, New York: Oxford University Press.